

INTO- HIMON HINTA

Oskari Saari

Jussi Evinsalo

MIKA KOHOSSEN TARINA

WSOY

OSKARI SAARI & JUSSI EVINSALO

INTO- HIMON HINTA

MIKA
KOHOSEN
TARINA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© MIKA KOHONEN, OSKARI SAARI, JUSSI EVINSALO JA WSOY 2023
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-49330-4
PAINETTU EU:SSA

Moni kysyy, mikä on mulle paras mestaruus.

No, se on se seuraava.

– MIKA KOHONEN

I. luku

Mikko Kohonen katsoo kauhuissaan isoveljeään. Aivot eivät kunnolla rekisteröi sitä, mitä Mika on häneltä pyytänyt. Kunnioituksesta veljeään kohtaan hän kuitenkin tarttuu tämän ojentamaan yli puoli kiloa painavaan puiseen maahockeymailaan, epäröi hetken, kohottaa sen ja lyö. Ja lyö vielä toistamiseen, tällä kertaa vaimeammin. Sitten tulevat kyyneleet. Eihän hän pysty. Ei hän voi satuttaa rakasta isoveljeään, maailman tärkeintä ihmistä. Ei, vaikka Mika nimenomaan pyysi häntä lyömään jalan hajalle. Mikko ei voi ymmärtää, miksi hän pyysi sellaista. Eikä ihme, koska ei Mika itsekään tarkalleen tiedä, mistä on kyse. Samalla hetkellä kun kyyneleet alkavat virrata, Mikan yli vyöryy pahan olon aalto, ymmärrys siitä, ettei tällaista pitäisi pyytää läheiseltä ihmiseltä.

Tuossa tilanteessa Vaajakosken Tölskän lapsuudenkodissa veljesten itkiessä ja halatessa toisiaan, Mika ymmärsi, ettei kaikki ole hyvin. Epämääräinen ikävä tunne oli vaivannut häntä jo jonkin aikaa, mutta hän havahtui vasta Mikon lyönnin aiheuttamaan vihlovaan kipuun. Jalka ei murtunut, mutta jalkapöytään jäi rustomuutos muistuttamaan hetkestä, jolloin Mika Kohosen sanoin »laiva keinahti ensimmäistä kertaa». Hän oli tuolloin juuri asepalveluksen aloittanut 19-vuotias nuorukainen.

Historia on täynnä huomaamattoman pieniä hetkiä, jolloin tapahtumat olisivat saattaneet saada kokonaan toisenlaisen käänteen. Laivan ensimmäinen keinahdus oli Mika Kohoselle tällainen hetki. Maahockeymaila olisi voinut aiheuttaa pysyvän vamman, jonka seurauksena Kohosesta puhuttaisiin salibandyn piirissä toiseen sävyyn kuin nyt, 25 vuotta myöhemmin – jos puhuttaisiin lainkaan. »Kuningas» ja »maailman paras» tuskin olisivat termejä, jotka häneen yhdistettäisiin. Talveen 1997 mennessä Mika Kohonen kun oli ehtinyt pelata salibandyliigassa vasta alun toista kautta. Mikko-veljen lyönti oli onneksi riittävän vaikea. Se sattui ja havahdutti, muttei rikkonut. Kohonen voi huonosti ja etsi epätoivoisesti ulospääsyä tilanteesta. Jos hän olisi löytänyt ratkaisun väärän oven takaa, olisi salibandyn yksi suurimmista pelaajatarinoista jäänyt syntymättä. Se ovi oli raollaan hetken aikaa samana iltana Kohosen palatessa kasarmille.

Synkät ajatukset valtasivat Kohosen mielen talvisella moottoritiellä. *Entä jos päättäisi kaiken?* Yksi ratin liike ja vastaan tulevan rekan nuppi, ja kaikki olisi kerralla ohi. Pimeä hetki kesti sekunnin sadasosan, ehkä kymmenyksen. Vastareaktio oli onneksi voimakkaampi. Kohonen tiesi, ettei hän pystyisi tai haluaisi tehdä niin. Hän rakasti edelleen elämää ja ihmisiä aivan liikaa satuttaakseen itseään. Ei hän halunnut kuolla.

Myöhemmin samana iltana alokas Kohonen makasi silmät auki kapeassa vuoteessaan Keuruun kasarmilla. Tilanne moottoritiellä oli ollut pysäyttävä, ja se jäi vaivaamaan mieltä. Hänellä oli paha olla, ja ahdistusta lisäsi se, ettei hän itsekään täysin hahmottanut, miksi. Tupakaverit nukkuivat, ja kuorsaus täytti huoneen. Kohonen tunsivat olevansa läpeensä uupunut mutta ei saanut unta. Takana

oli taas yksi treenivapaa Happeen liigajoukkueen harjoituksissa, ja sen jälkeen tyttöystävän kanssa kotona vietetty, alkuyöhön saakka jatkunut ilta. Sama rytmi oli toistunut jo viikkojen ajan. Päivä palvelusta, liigajoukkueen harjoitukset, ilta tyttöystävän kanssa, ja yöllä, vasta iltaloman aivan viime hetkillä, paluu kasarmille.

Kohosen hyvä ystävä Mikko Lehto oli aloittanut oman palveluksensa Keuruulla edellisenä kesänä. Kohosen tavoin Happeen liigajoukkueessa pelaavalle Lehdolle oli myönnetty harjoitusvapaita joka ilta puoleen yöhön saakka. Lehto oli lähes aina kasarmilla selvästi ennen takarajaa. Kohoselle harjoitusvapaat oli jostain syystä myönnetty aamukahteen asti, ja toisin kuin Lehto, Kohonen käytti vapaistaan joka ikisen minuutin. Hän halusi viettää aikaa ensimmäisen tyttöystävänsä kanssa viimeiseen mahdolliseen hetkeen saakka. Kun kasarmille palasi vasta aamuyöllä, jäi nukkumiseen aikaa alle neljä tuntia. Se olisi ollut kenelle tahansa aivan liian vähän ja varma tapa polttaa itsensä loppuun. Lehto yritti puhua Kohoselle järkeä, mutta turhaan. Hän oli Kohosen läheisistä ystäväistä ainoa, joka oli samalla kasarmilla ja siksi tarpeeksi lähellä nähdäkseen edes osin, mitä Mikalle oli tapahtumassa. Lehto oli huomannut unenpuutteen ja osan sen vaikutuksista, mutta ahdingon todellista syvyyttä hänkään ei tiennyt.

Jälkeenpäin vaikeuksien syitä on helpompi tunnistaa. Otollisen pohjan ongelmille loi Kohosen luonne. Kohonen on äärimmäisen herkkä ja kiltti ihminen, joka tuntee voimakkaasti, mutta ei koskaan halua vaivata muita omilla ongelmillaan. Kun tähän yhdistetään ujous ja siitä johtuva haluttomuus puhua omista negatiivisista tunteista, on tilanetta helpompi ymmärtää. Armeijaikään mennessä Kohosella oli jo taustalla jonkin verran vanhoja käsittelemättö-

miä asioita. Hän oli pari vuotta aiemmin kokenut tulleensa kohdelluksi väärin jalkapallo- ja jääkiekkjoukkueissaan. Ulkopuolisesta tällaiset asiat saattavat kuulostaa vähäpätöisiltä, mutta herkälle Kohoselle kilpaileminen oli sydämen asia, ja siinä koetut vääryydet olivat osuneet syvälle. Hän oli ottanut epäoikeudenmukaisena kokemansa kohtelun raskaasti ja kantanut siitä saakka murhetta mukanaan.

Eniten kuitenkin painoivat vaikeudet tyttöystävän kanssa. Ne valtasivat mielen jatkuvasti ja yhdistyivät koviin paineisiin armeijan suorittamisesta. Kohonen on hyvin isänmaallinen, ja asepalvelus oli hänelle kunnia-asia. Hänen sukujuurensa ovat Karjalassa, ja sillä on hänelle suuri merkitys. Unen puute lisäsi kierroksia mielen sisällä mylläävään sekamelskaan. Negatiivinen kierre olisi saattava katki, mutta ajatus armeijan keskeyttämisestä tuntui häpeälliseltä. Kunniavelka eli vahvana Kohosen mielessä. *Tämä täytyy suorittaa isän, sukulaisten ja menneiden sukupolvien kunniaksi.* Painetta toi myös tieto siitä, että tyttöystävä ajatteli samoin: »Jos jätät armeijan kesken, me ei olla enää yhdessä.» Tyttöystävän lause lisäsi ahdistusta, mutta Kohonen toimi jo nuorena oppimallaan tavalla. Hän peitti tunteensa ja ajatteli, että vaikeuksista pitää selvittää itse. Kohonen tiedosti, että hän tarvitsi aikalisän, mutta ei osannut itse pysähtyä tai pyytää apua. Jonkun tai jonkin muun pitäisi pysäyttää hänet. Hän toivoi saavansa itsestään riippumattoman syyn, jota ei tarvitsisi perustella tai selitellä. Loukkaantuminen vaikkapa maahockeymailan iskusta olisi oikeutus olla sivussa ilman, että sitä tarvitsisi selittää muille.

– Komppaniassa herätys!

Alikersantin käskävä ääni herättää Kohosen valveunesta. Varusmiespalveluksesta on takana vasta aivan alkuvaihe,

ja Kohonen on saanut viettää paljon aikaa muualla kuin kasarmilla. Päivien askareet eivät tuota urheilijalle fyysisiä haasteita. Auktoriteettkaan eivät ole hänelle ongelma, niihin Kohonen on tottunut joukkueurheilussa. Olo on kuitenkin päivä päivältä vaikeampi ja itseaiheutettu unetomuus korostaa jokaista epämiellyttävää tuntemusta.

Kohosella ei ole työkaluja henkisen tuskan käsittelyyn, ja katkeamispiste on lähellä. Seuraavina öinä hän taas miettii, miksi ajatus rekkaa päin ajamisesta edes pääsi hänen mieleensä. Ei hän halua kuolla vaan ainoastaan päästä pois kestämättömäksi käyneestä tilanteesta. Hän haluaa hengittää ilman jatkuvaa painetta. Silti on pelottavaa huomata, että äärimmäisiä ajatuksia edes nousee mieleen. Kun mustan ajatuksen on kerran saanut päähänsä, Kohonen tietää, että se voi luikerrella sinne uudestaan.

Lopulta Kohonen ymmärsi, että tilanteelle oli tehtävä jotain. Armeija oli pakko jättää kesken. Se tuntui pahalta, lähes petturimaiselta. Edes hänelle rakas urheilu ei nyt tuntunut tärkeältä. Ulkoapäin katsoen tätä ei voinut aavistaa, sillä salibandykentällä tapahtui hyviä asioita.

2. luku

Jyväskylän monitoimihallin pukuhuone kaksi vuotta aiemmin. Vielä A-juniori-ikäinen Mika Kohonen, joka on vastikään aloittanut salibandyn, katsoo pape-ria, jonka Happeen joukkueenjohtaja Kimmo Nurminen on hänelle ojentanut. Lohjalla pelatussa A-junioreiden lopputurnauksessa Kohosen taidot olivat käyneet hyvin ilmi, vaikka pistepörssissä sijoitus oli ollut Kohoselle malttilinen kolmas kahden muun tulevan liigapelaajan Eero Pyy ja Tero Karppasen jälkeen. A-poikien SM-hopeamitali ei ollut lämmittänyt Kohosta, joka oli luonteensa mukaisesti pettynyt itseensä. Joukkuetta olisi pitänyt pystyä autta-maan enemmän. Asiat olivat kuitenkin edenneet nopeasti. Kohonen oli ehtinyt jo kahdesti kieltäytyä tuohon aikaan Happeessa pelanneen, tulevan menestysvalmentajan ja lajilegandan Petteri Nykyn kutsusta liittyä liigajoukkueen rinkiin, kunnes oli lopulta antanut periksi. Lohjan turnauk- sen suurin anti Kohoselle, ja jälkikäteen katsottuna koko salibandyille, ei ollut Happeen SM-hopea, vaan se, että laji sai hänet koukkuunsa.

Mikko Lehto tapasi Kohosen ensi kertaa Lohjan turnauk- sessa. Lehto oli lopettanut jääkiekon jo aiemmin ja siirtynyt

salibandyn pariin ja näki heti, mikä Kohonen on miehiään pelikentällä. Kohosen pelisilmä ja kosketus palloon olivat uskomattoman luonnollisia, ja hän tuntui ajattelevan pelistä jollain tapaa täysin eri tavalla kuin muut. Hän oli aina yhden askeleen edellä ja näki tilanteiden kehittymisen ikään kuin ennalta. Siinä missä joku toinen pelaaja oli kenties lukinnut ratkaisunsa hyvissä ajoin tai näki vain kaksi vaihtoehtoa, Kohonen tuntui paitsi näkevän kaikki kanssapelaajat myös pystyvän ennakoimaan heidän liikkeensä suhteessa vastustajiin. Siksi hänellä oli aina viimeiseen hetkeen saakka monta vaihtoehtoa, joista valita. Poikkeuksellinen pelaaja, Lehdolla ei ollut siitä epäilystäkään.

Mikko Lehto ja Mika Kohonen ystäväystyivät pian, ja ystävyuden alettua he olivat erottamattomat. Päivät alkoivat usein niin, että Mikko kävi puolen päivän aikoihin herättämässä Mikan tämän lapsuudenkodissa Tölskässä. Aamuunisen Mikan herättyä ystävykset lähtivät lähes aina pelaamaan tai muuten urheilemaan. Kaveruksia yhdisti urheilun tärkeys, ja Lehdolle kävi pian selväksi myös Mikan toinen poikkeuksellinen piirre: totaalinen kilpailuvietti. Piha-pelit, harjoitukset, joukkueen pelit, sählyn yöturnaukset, oli kyse mistä tahansa urheilussa, Kohonen halusi voittaa niin vimmatusti, että se meni monelta muulta yli ymmärryksen. Tämän takia Mika oli myös brutaaliuteen saakka armoton itseään kohtaan. Jos hän ei ollut omien äärettömän korkeiden standardiensa tasolla, kuulivat sen muutkin paikallaolijat. Kohonen oli normaalisti hyväkäytöksinen, ujo ja jopa arka, mutta tämä muuttui täysin, kun kyseessä oli peli ja kilpaileminen. Kun pallo, kiekko tai muu peliväline oli kentällä, Kohosesta tuli eri ihminen. Hänen fokuksensa ja koko olemuksensa muuttui toisenlaiseksi. Kaikki arkuus katosi välittömästi. Hiljainen ja hyväkäytöksinen Mika ei

koskaan jäänyt sanattomaksi, jos joku soitti hänelle suutaan. Monelle saattoi tulla yllätyksenä, että vastakuitti irtosi tarvittaessa hyvinkin napakoin sanankääntein. Ero urheilun ja muun elämän välillä oli todella konkreettinen.

Kohosen lahjakkuus ja taipumukset pallopeleihin olivat alusta saakka ilmeisiä, mutta on tuskin liioittelua sanoa, että ystävysten kesken pelatut pihapelit tekivät hänestä osaltaan sen, mikä hänestä myöhemmin tuli – lajissaan maailman parhaan. Pihapelit muun muassa pikkuveli-Mikon, Mikko Lehdon, Petja Pietiläisen ja Tommi Nikkilän kanssa olivat kauniisti sanottuna tunteikkaita. Häviäminen otti kaikilla koville. Välillä sai koripallo kyytiä niin, että se jouduttiin hakemaan puun latvasta. Erään kerran Pietiläinen löi suutuspäissään Mikan ja Mikon isän Ollin auton ikkunan rikki, ja vastaavia tunteenpurkauksia sattui lukemattomia kertoja. Kaikille kaveruksille tärkeät pihapelit jatkuivat vielä täysi-ikäisinä. Joskus nuoret miehet saattoivat tulla vielä baari-illan jälkeenkin jatkoille Tölskään ottamaan miehestä mittaa. Kilpaileminen ja voittaminen olivat heille kaikki kaikessa.

Kohonen oli pelannut jalkapalloa ja jääkiekkoa kolmevuotiaasta saakka. Teini-iässä harjoituksia oli päivittäin, joskus jopa kahdet tai kolmetkin samana päivänä. Oli ilmeistä, että oma laji olisi syytä valita pian, mutta Kohonen ei pystynyt siihen itse. 16-vuotiaana hän kysyi saunassa neuvoa isältään. Jääkiekkoa divaritasolla aikoinaan pelannut Olli-isä oli yksi Mikan suurimmista idoleista paitsi elämässä myös urheilussa. Hänen mielipiteellään oli painoa asiassa kuin asiassa.

Isä pohti hetken ja vastasi sitten, että Mikalla oli hänestä lahjoja molemmissa lajeissa ja että vaikka hän omasta mielestään tiesi varmasti kummassa lajissa Mika voisi mennä

pidemmälle, hän ei suostunut kertomaan näkemystään. Hän halusi tukea poikaansa ja näki, että paras tapa olisi antaa Mikan päättää itse. Tarina ei tänä päivänäkään kerro, mitä mieltä isä oli. Mika sen sijaan ei osannut päättää; hän nautti tasapuolisesti molemmista lajeista. Päättämättömyys kasvatti fyysistä taakkaa, kun harjoituksia oli lähes joka päivä. Nuori urheilija jaksaa toki fyysisesti paljon, mutta kuormaa alkoi kertyä vähitellen ja salakavalasti. Pohjaan palamiseen vaadittiin kuitenkin myös toisenlainen kuorma, luonteeltaan henkinen.

Tommi Nikkilä, yksi Kohosen läheisimmistä ystäväistä, tutustui Mikan jo kahdeksanvuotiaana molempien pelaessa Vaajakosken Pallon jalkapallojoukkueessa. Myöhemmin kaverukset pelasivat myös JYPin C-juniorijoukkueessa, jossa Nikkilä sai todistaa Kohosen kipuilun. Kohonen oli tottunut olemaan aina joukkueensa tähti ja lajissa kuin lajissa ylivoimainen. Rippileirillä Kohonen oli pessyt kaikki pingiksessä vasemmalla kädellä, kun oikea käsi oli kipsissä. Jalkapallossa, jääkiekossa ja salibandyssä hän oli aina tehnyt kentällä käytännössä mitä huvittaa, mutta vanhemmassa C-ikäluokassa hän olikin yhtäkkiä joukkueensa pienimpiä eikä murrosikä ollut vielä kunnolla alkanut. Jääkiekko oli siihen aikaan myös junioritasolla melko fyysistä, eikä Mika ollut kehittynyt fyysisyydessä vielä muiden tasolle. Se vaikutti kaikkeen tekemiseen jäällä, ja Nikkilän mukaan Kohonen oli ensimmäistä kertaa elämässään jotain muuta kuin joukkueensa tähti, ja se aiheutti hänelle todella paljon henkisiä vaikeuksia. Kohosen kärsivällisyys itseään kohtaan oli todella kovalla koetuksella, ja tilannetta pahensi myös joukkueen valmennuksen ymmärtämätön ja kärsimätön suhtautuminen tilanteeseen. Kohoselta vaadittiin kahdesta suunnasta enemmän kuin mihin hänellä oli resursseja.

Kohonen otti seuran ja valmennuksen toiminnan pahasti itseensä, sillä hänen mielestään seura oli pettänyt hänet tilanteessa, jossa hän olisi tarvinnut toisenlaista tukea ja valmennusta. Tympääntyminen ja jopa pieni katkeroituminen aiheuttivat henkisen painolastin, joka alkoi käydä herkälle urheilijanuorukaiselle liian suureksi. Ensimmäistä kertaa elämässään Kohonen kadotti kiinnostuksen urheiluun. Kipinä pelaamiseen löytyi uudestaan vasta hänen siirryttyään lukion alkaessa jyväskyläläisistä JyPHT:stä ja JYP-77:stä takaisin kotikylän seuroihin Vaajakosken Peli-kaaneihin ja Vaajakosken Palloon.

Ratkaisevaa urheiluun uudelleen rakastumisessa oli salibandyn SM-lopputurnaus Lohjalla keväällä 1995. Vaikka jääkiekko ja jalkapallo pysyivät mukana vielä aikansa, salibandy vei Kohosen mennessään. Lajin vauhti, teknisyys ja sopiva fyysisyys olivat heti Mikan mieleen. Yhtäaikainen samankaltaisuus ja erilaisuus jääkiekon kanssa kiehtoivat. Jääkiekosta tuttu liuku puuttui, ja se piti pystyä korvaamaan juoksulla. Kohosen taito ja lahjakkuus olivat ilmeisiä, ja pikavauhtia päädyttiin Jyväskylän monitoimihallin pukuhuoneeseen, jossa Nurminen ojensi Kohoselle kotikutoisen lomakkeen, jonka yläreunassa luki »pelaajasopimus». Sopimus oli kirjoitettu käsin, ja se oli Kimmo Nurmisen ja Happeen puheenjohtajan Pete Heinosen yhdessä laatima. Tulevien vuosikymmenten aikana Kohonen ja Nurminen ystäväystyivät, mutta tuolloin miehet eivät vielä tunteneet toisiaan lainkaan.

Kohosen mielestä Nurmisen olemus ja tapa esitellä asia tekivät koruttomasta ja arkisesta tilanteesta jollain tapaa juhlanan. Pukuhuoneessa oli harjoitusten jäljiltä vielä joi-takuita muitakin Happeen pelaajia. Kohonen luki lyhyen tekstin läpi. Ehdoissa ei puolin eikä toisin ollut kovasti

keskusteltavaa: kaksi mailaa ja pelikengät – rahaa Kohonen ei tällä sopimuksella tienaisi. Kohonen oli tarkka ja halusi ymmärtää sopimuksen jokaisen kohdan. Hänellä oli lopulta yksi vaatimus. Hapteen mailasponsorin Karhun myymälävalikoimasta ei ainakaan Jyväskylän seudulla löytynyt Kohosen haluamaa mustaa lapaa, ja sellainen oli saatava. Kohonen ei halunnut diivailla, mutta musta lapa tuntui hänestä jostain syystä erilaiselta, paremmalta kuin muut värit. Hän oli vakuuttunut, että eri väriseoksien tekniset ominaisuudet, kuten jäykkyys, olivat erilaisia. Lisäksi kyse oli silmä-käsikoordinaatiosta. Kohonen oli aina pelannut jääkiekossa mustilla lapateipeillä, ja vaikka salibandyssä pallo olikin valkoinen, musta lapa tuntui tutulta. Nurminen lupasi hoitaa asian.

Neuvottelu kesti viitisentoista minuuttia. Enimmäkseen kyse oli Kohosen omasta tuskailusta lajien välillä. Ennen kaikkea jääkiekko sujui varsin mukavasti, ja Kohonen oli siinäkin todella lahjakas. Hän pohti ääneen, josko salibandy oli se laji, johon hän halusi tavoitteellisemmin panostaa. Nurminen teki sen, mitä hyvä neuvottelija tällaisessa tilanteessa tekee. Vähättelemättä nuoren miehen kykyjä jääkiekossa hän maalasi Kohoselle kuvan kansainvälisestä menestyksestä.

– Tässä lajissa sinusta voi suurella todennäköisyydellä tulla kuuluisa. Uskon, että tulet saavuttamaan salibandyssä todella paljon.

Nurminen toki tarkoitti sanomaansa, sillä Kohosen lahjakkuus nuorena lajissa oli ilmeistä. Siitä huolimatta kumpikaan osapuoli tuskin edes aavisti, että Kohosen allekirjoittaessa käsin kirjoitetun sopimuspaperin, sinetöitiin yhdellä kynänvedolla ja sitä seuranneella kädenpuristuksella yksi koko salibandyn lajihistorian merkittävimmistä käänneistä.

Liigasta tai sen tasosta Kohosella ei ollut aavistustakaan. Ensimmäinen kosketus liigapeleihin oli debyyttiottelun pelaajaesittelyssä Itä-Helsingissä Team Botbytä vastaan. Peli oli Kohoselle itselleen pettymys. Tehopisteitä ei tullut, ja ne olisivat olleet hänelle tärkeitä indikaattoreita siitä, oliko hän onnistunut vai ei. Vaikka peli oli hänen oman päänsä sisällä päivän selvää, Kohonen ei kenties osannut vielä haluamallaan tarkkuudella artikuloida asioita joukkuekavereilleen. Terminologia oli hukassa osin siitakin syystä, että sitä ei nuorena lajissa vielä juurikaan ollut. Sen lisäksi Kohosen oli hyväksyttävä se tosiasia, että vaikka hän oli sisäistänyt salibandyn nopeasti, oppirahat oli maksettava. Totuttautuminen jalkapallo- ja jääkiekkokenttää pienempään pelialueeseen sekä jalkapalloa vähäisempään, mutta tietyllä tavalla intensiivisempään juoksemiseen veisi kaikilta aikansa, lahjakkuuden määrästä huolimatta. Liigan taso oli kova mittari Kohosen erittäin ohuella lajitaustalla, mutta Happeen joukkueessa hän viihtyi heti. Happeessa oli Kohosen lisäksi muutamia muitakin nuorempia pelaajia, ja joukkueella oli keskenään todella hauskaa. Nuorilla oli vanhempia pelureita kohtaan suuri kunnioitus, ja vanhemmat pelaajat puolestaan olivat, jos eivät lapsenmielisiä, niin vähintäänkin mieleltään nuoria. Kimmo Nurminen järjesteli pelimatkoille erilaisia tietovisoja hyvin nimellisin palkinnoin, ja joukkueessa vallitsi kaikin puolin positiivinen ja hyvä henki. Ujolle ja herkälle Kohoselle urheilu oli turvapaikka, ja Happeessa hänellä oli hyvä olla. Joukkueen samanhenkisyys oli hänelle tärkeää. Happeen pelaajista usealla oli samankaltainen tausta, kuten karjalaiset sukujuuret, ja vanhemmat pelaajat edustivat tietynlaista akateemisuutta. Ensimmäistä liigaottelua isompi asia olikin se, millaiseen ympäristöön Kohonen sattuman sanelemana

pääsi, kun kirjoitti nimensä Nurmisen tarjoamaan sopimukseen.

Nuorena ja voimakkaasti kehittyvässä lajissa elettiin erilaisten vaikutteiden ja luovan hulluuden aikaa, ja suomalaiselle salibandykartalle syntyi muutamia kehityksen polttopisteitä. Peli kehittyi sitä mukaa kuin joku keksi kokeilla jotain uutta, jota toiset kenties matkivat tai kehittivät edelleen ja toivat näkyviin oman versionsa pelin eri nyansseista. Happee oli 1990-luvun puolivälissä yksi tällainen polttopiste. Yksi syy siihen oli Happeessa pelannut Petteri Nykky, jonka saavutukset valmentajana tulisivat seuraavan kolmenkymmenen vuoden kuluessa olemaan ainutlaatuisia.

Kohosen liittyessä ringiin Nykyn siirtymä pelaajasta valmentajaksi oli jo alkanut. Kohosen debyyttikaudella Nykky pelasi selkävaijojensa vuoksi vain yhden ottelun, kun pelaajista oli pulaa päällekkäisen junioriturnauksen vuoksi. Nykky ei päästänyt Kohosta junioreiden turnaukseen vaan asetteli itsensä Kohosen kentällisen vasemmaksi laitahyökkääjäksi. VFT:tä vastaan Vantaan Myyrmäessä pelattu ottelu päättyi vantaalaisten voittoon, mutta numerolla seitsemän pelannut Petteri Nykky iski Happeen molemmat maalit. Toisen maalin tehtyään Nykky huomasi vaihtoaition yläpuolella istuvan maajoukkueen silloisen päävalmentajan Antti Ruokosen.

– Antti, pitäisiköhän sitä valkoista seiskaa laittaa jo painoon? Nykky lohkaisi.

Nykyllä oli pelaajanakin aina valmentajan sielu, ja Kohonen liittyi joukkueeseen aikana, jolloin Nykyn kehitysprosessi lajin tulevaisuudeksi huippuvalmentajaksi oli kenties kiivaimmillaan. Nykky opetteli, kokeili ja testasi. Hän puhui, luki, kirjoitti muistiin ja keskusteli. Ja kokeili uudestaan. Kohonen

muistaa Nykyn tuolta ajalta ikään kuin laboratoriossaan kokeita tehneenä hulluna professorina, jonka kanssa hän oli alusta saakka samalla sivulla. Kohonen ja häntä 12 vuotta vanhempi Nykky eivät tunteneet toisiaan entuudestaan. Persoonina miehet olivat monella tavalla hyvin erilaisia, mutta intuitiivinen ymmärrys siitä, mitä peli oli ja millaiselta sen piti näyttää ja tuntua, oli alusta asti sama.

Ja pelistä todella puhuttiin. Joka ainoa tapaaminen, joka ainoa vieraspelireissu, joka ainoa lounas, joka ainoat harjoitukset, aina puheenaiheena oli peli ja kuinka sitä voisi kehittää. Nykky piirteli satoja ja taas satoja muistilappuja, joissa oli erilaisia hahmotelmia kuvioista ja pelin eri osaluista. Lappuja oli hänen asunnollaan joka paikassa. Kohonen tunnisti nopeasti Nykyssä saman intohimon kehittyä ja kehittää kuin mikä häntä itseään vei eteenpäin.

Nykky puolestaan tunnisti Kohosessa erityisen pelaajan. Kohosen pelistä kuvastui poikkeuksellinen pelikäsi ja varsinkin nuoreksi pelaajaksi harvinaisen kypsä ymmärrys siitä, mitä peli vaatii ja millaisia valintoja missäkin tilanteessa kannattaa tehdä. Niitä Kohonen oli tietoisesti opiskellut pienestä pitäen. Hänen suuria idolejaan olivat muun muassa Pelé, Diego Maradona, Wayne Gretzky ja Mario Lemieux. Siinä ei sinänsä ole mitään poikkeuksellista, samat nimet löytyivät monen muunkin samaan aikaan kasvaneen pojan idolilistalta, mutta Kohonen katsoi heidän pelaamistaan kenties hieman toisin kuin muut. Hyökkäyssuunnan ratkaisut kiinnostivat erityisesti. Millaisia vaihtoehtoja nämä omien lajiensa poikkeusyksilöt kentällä näkivät, ja millaisia päätöksiä ja valintoja he missäkin tilanteessa tekivät. Jalkapallossa Kohosen pelaamisessa oli nähtävissä hieman liikaakin Maradonan esimerkkiä. Kaatumisissa oli välillä aika reippaastikin suolaa päällä.

HUIPULLA MASENTUMINEN ON YHÄ VAIETTU AIHE

Mika Kohonen on valittu viisi kertaa maailman parhaaksi salibandynpelaajaksi. Hän on voittanut maailmanmestaruuksia ja lyönyt ennätyksiä Suomen ja Ruotsin liigassa sekä maajoukkueessa. Kohonen on pelannut rakastamaansa lajia aina täysillä, aina kaikkensa antaen. Ehdottomuudella on kuitenkin ollut seurauksensa, joista ruumiilliset vaivat ovat pienimmästä päästä. Vuonna 2014 Kohosen uutisoitiin jääneen kentiltä sivuun masennuksen vuoksi. Lopulta hän onnistui nousemaan takaisin huipulle, mutta kertomatta jäi, mitä masennuksen takana oli ja kuinka kauan sen oireet olivat häntä varjostaneet. *Intohimon hinta* on kirja kaikkensa antamisesta ja ihmisestä huippu-urheilijan takana.

Pääillys Tuomo Parikka / Etukannen kuva Anssi Koskinen

9 789510 493304

www.wsoy.fi

99.1

ISBN 978-951-0-49330-4